

Ο ΑΓΩΝ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΕΝ ΙΤΑΛΙΑ

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

ΥΠΟ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ Χ. ΔΕΛΕΝΔΑ

Τὴν 15 παρελθόντος Μαΐου ἐν Ἰταλίᾳ ἐνηργοῦντο γενικαὶ ἐκλογαί, τὴν δὲ 11ην Ἰουλίου ὁ Βασιλεὺς παρίστατο εἰς τὴν ἐνκρητήριον συνεδρίασιν τῆς 26ης βουλευτικῆς περιόδου, καὶ τὴν 27ην τοῦ αὐτοῦ μηνός, ὁ κ. Τζιολίτι ὑπέβαλλεν εἰς τὸν Βασιλέα τὴν παραίτησίν του, ὡς ἐπίσης καὶ ὁλοκλήρου τοῦ Ὑπουργείου, συνεπεῖα ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, καθ' ἣν ἡ Κυβέρνησις εἶχεν ἐπιτύχει πλειοψηφίαν 34 μόνον ψήφων καὶ ἤρνεϊτο, παρὰ τὰς ζωνρὰς παρακλήσεις, νὰ διατηρήσῃ τὴν Ἀρχὴν. Τὴν 1ην Ἰουλίου ὁ Βασιλεὺς ἐκάλει τὸν κ. Μπονόμι, ὅστις δύο ἡμέρας ἀργότερα ἐσχημάτιζε τὴν νέαν Κυβέρνησιν.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ κ. Τζιολίτι νὰ προβῇ εἰς νέας βουλευτικὰς ἐκλογὰς ἐγένετο δεκτὴ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μετὰ τινος ἐκπλήξεως. Ἐν τούτοις πρὸ καιροῦ ἤδη, μετὰ τινος ἐπιμονῆς, διεδίδετο ἐν Ἰταλίᾳ ὅτι ὁ Πρωθυπουργὸς εἶχεν ὑπ' ὄψει του νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν λαϊκὴν ἐτυμηγορίαν.

Τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐδικαιολογοῦν πολλὰ αἰτία. Οἱ σοσιαλισταὶ εἶχον ἐν τῇ Βουλῇ υἱεθετήσῃ στάσιν, ἣν ἡ Κυβέρνησις δυσκόλως ἠδύνατο ν' ἀνεχθῇ. Ἀνθίσταντο εἰς τὴν λήψιν πάντων τῶν ἀναγκαίων μέτρων. Εἶχον ζωνρῶς καὶ ἀδικαιολογητῶς κωλυσιεργήσῃ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου τῆς Κυβερνήσεως περὶ αὐξήσεως τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου, τοῦ ὁποίου ὅμως δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἐπιψήφισιν καὶ ἡ αἰφνιδία ἀποτυχία τοῦ κωλυσιεργητικοῦ ἀγώνος ἐπέδρασεν ἐπὶ τοῦ γοήτρου των.

Ὁ τρόπος, δι' οὗ τὸ σοσιαλιστικὸν κόμμα ἠθέλησε νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν θέλησίν του, εἶχεν ἀνησυχίῃ τὴν ἄκραν ἀριστεράν, ἥτοι τοὺς κομμουνιστάς, ἐσχάτως συσσωματωθέντας εἰς βουλευτικὴν ὁμάδα, οἵτινες διέδλεπον ὅτι ἡ ἐγκαθίδρυσις τῆς «δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου» δὲν ἦτο τόσον προσεχὴς, ὅσον ἤλπίζον. Οἱ μετριοπαθεῖς σοσιαλισταὶ, ἦσαν ὀλίγον δικταθεμενῶν νὰ πιστεύσωσιν ὅτι ὁ Μπομπάτσι, ὁ ἀρχηγὸς τῶν κομμουνιστῶν, θὰ ὠδήγῃ τὸ κόμμα του εἰς νίκην καὶ ἐξεπλήρουντο παρατηροῦντες ἐπανειλημμένως ὅτι ἡ ἐπιτηδεῖα τακτικὴ τοῦ κ. Τζιολίτι εἶχε διαφύγει τὰς μηχανορραφίας τῶν μαξιμαλιστῶν, καὶ μάλιστα εἶχε κάποτε μεταστρέψῃ αὐτοὺς πρὸς ὄφελος τῆς Κυβερνήσεως.

Τὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα εἶχον δημιουργηθῆ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἔτους, εἶχον πείσῃ τὴν κοινὴν γνώμην νὰ σκεφθῇ ὅτι συνεπεῖα τῶν διακρίσεων τῶν διαφόρων κομμάτων ἡ Βουλὴ δὲν ἀντεπροσώπευε πλέον τὸ πολιτικὸν αἰσθημα τῆς χώρας. Ἐξ ἄλλου ἡ συνένωσις τῶν φιλελευθέρων δημοκρατικῶν καὶ τῶν λαϊκῶν (λαϊκὸν κόμμα καθολικὸν) ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις ἦτο ὑπο-

χρωμένη νὰ στηριχθῇ, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀναγκαίαν πλειοψηφίαν, δὲν ἐφαίνετο ἀρκετὰ σταθερὰ καὶ ἠδύνατο ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν προσωπικῶν συμφερόντων, τὰ ὁποῖα ἐμφανῶς ἐξεδηλοῦντο, νὰ διασποσθῇ.

Ἐκτός τῶν ἀνωτέρω λόγων αἱ νεωστὶ προσαρτηθεῖσαι ἐπαρχίαι δὲν ἀντεπροσωπεύοντο ἐν τῇ Κοινοβουλίᾳ, δημιουργουμένης οὕτω καταστάσεως τελείως ἀνωμαλῆ. Τέλος ἐν νέον κόμμα, ὁ Φασισμὸς, εἶχεν εἰσέλθει εἰς τὴν πολιτικὴν σκηνήν, καὶ αἱ ἐν ὀλιγίστῳ χρόνῳ σοδαραὶ πρόοδοι, ἃς εἶχεν ἐπιτελέσει, ἐδημιούργησαν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι πρόκειται περὶ δυνάμεως ἀρκετοῦ ἐνδιαφέροντος. Ἡ κατὰ τῶν σοσιαλιστῶν ζωνρότης τοῦ ἀγώνος προεβλέπετο ὅτι θὰ ἐδάρυνεν, ὡς σπουδαίως ἐκλογικὸς παράγων.

Ἐν τῇ ἐν Λιβόρνῳ συνελθόντι σοσιαλιστικῇ συνεδρίῳ οὐδόλως ἐρχοίλευεν ἡ ἐνότης μεταξὺ τῶν διαφόρων ὁμάδων τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας τῆς ἐργασίας, ἡ ὁποία ἀντιπροσωπεύει 3.500.000 περίπου ἐργατῶν. Οἱ κομμουνισταὶ ἠγωνίζοντο νὰ κυριarchήσωσιν ἐπὶ τῆς Συνομοσπονδίας, ἀν καὶ δὲν εἶχον τὴν ἀπαιτουμένην πλειοψηφίαν. Ἡ ἀρνήσις τῶν ἐργατῶν τῆς ἐταιρείας Φιάτ ἐν Τουρίνῳ νὰ κατασκευάσωσι πολεμικὸν ὄπικόν διὰ τὰς ξένας Κυβερνήσεις, εἶχε καὶ αὕτη περιπλέξει τὴν βιομηχανικὴν κατάστασιν.

Αἱ διάφοροι αὐταὶ ἀπόψεις εἶχον ἐπιβάλλει εἰς τὸν κ. Τζιολίτι, τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐρωτήσῃ τὴν Χώραν, ἐὰν ἐνέμενεν εἰς τὴν πρὸ 18μηνου χαραχθεῖσαν πολιτικὴν κατὰ τὰς γενικὰς ἐκλογὰς.

Οἱ βουλευταὶ, πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Βασιλικοῦ Διατάγματος περὶ διαλύσεως τῆς Βουλῆς, ἔσπευσαν, μόλις διεκόπησαν αἱ συνεδριάσεις, εἰς τὰς ἐπαρχίας των, ἐν αἷς ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς ἀφίξεώς των κατήρξαντο τοῦ ἐκλογικοῦ ἀγώνος. Ὁ ἀγὼν ὑπῆρξε ζωνρὸς καὶ τραχὺς. Ἡ κοινὴ γνώμη διεσθάνετο γενικῶς, ὅτι αἱ ἐκλογαὶ αὐταὶ εἶχον ὡς μόνον σκοπὸν τὸν περιορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν τοῦ σοσιαλιστικοῦ κόμματος ἐν τῇ Κοινοβουλίᾳ, τῶν ὁποίων ἡ συστηματικὴ ἀντίδρασις καὶ αἱ δικτατορικαὶ τάσεις εἶχον συχνὰ παρεμποδίσει τὴν ἐπιψήφισιν μέτρων, οὐ μόνον χρησίων, ἀλλὰ καὶ ἐπειγόντων, ἐνεκα τῶν ὁποίων διεφαίνετο ὅτι τὸ κόμμα των θὰ ὑφίστατο πανωλεθρίαν καὶ ἠθελεν ἀπολέσει μεγάλον ἀριθμὸν ἐδρῶν.

Ἐξ ἄλλου ὁ Φασισμὸς ἐθεωρεῖτο, ἀν καὶ ἀγνωστος εἰσέτι, ὡς μέλλον νὰ ἐξελιχθῇ εἰς μέγα κόμμα, οἱ δὲ ἐπαγγελόμενοι τοὺς προβλεπτικοὺς διεσθεδίου ὅτι θὰ ἐπιτύγχανε 80 περίπου ἔδρας ἐν τῇ νέᾳ Βουλῇ. Πάντες ἐνόμιζον ὅτι οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων θὰ ἐπωφελοῦντο τῆς καταστάσεως, ἣν πρὸ ἑπτὰ ἡδὴ μηνῶν ἐδημιούργησαν κατόπιν πολλῶν προσπαθειῶν.

Αἱ αὐταὶ προβλέψεις ἐπέτρεπον τὴν γνώμην ὅτι τὸ Λαϊκὸν κόμμα ἐμαλλε ν' ἀπολέσῃ κατὰ πάσαν πιθανότητα σχεδόν τὸν ἀριθμὸν ἐδρῶν.

Προτιθέμεθα ἐνταῦθα νὰ ἐξετάσωμεν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν, τὸ τόσον διάφορον τῶν προβλέψεων, ὡς ἐπίσης καὶ τοὺς πραγματικοὺς λόγους τῆς ἀλλαγῆς τῆς Κυβερνήσεως ἀλλὰ πρὸ τούτων θέλομεν παραθέσει ὀλίγας τινὰς λέξεις ἐπὶ τῆς γενικῆς καταστάσεως τῆς Ἰταλίας καὶ ἰδίως ἐπὶ τοῦ Φασισμοῦ.

Ὅταν ὁ κ. Οὐίλσον ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ δικτατορὸς τοῦ κόμμου, ἐγένετο δεκτός, ἐν Ἰταλίᾳ μετὰ τοῦ μεγαλύτερου

ἐνθουσιασμοῦ. Σήμερον δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα νὰ εἶνε μισητότερον παρὰ τῆ Ἰταλικῇ Λαφ. Ἡ ἀντιδροσὶς τοῦ ἐν τῇ Συνεδρίῳ τῆς Εἰρήνης διὰ τὴν εἰς τὴν Ἰταλίαν προσάρτησιν τοῦ Φιοῦμε καὶ ἡ προσχώρησις τῶν Συμμάχων εἰς τὴν ἀντιδροσιν ταύτην προκάλεσαν τὸ γεγονός τοῦτο. Ὁ Ἰταλικὸς Λαὸς ἐδοκίμασε βαθυτάτην ἀπογοήτευσιν, ἀλλὰ παραδίξως δὲν ἐξετέλιωτε ταύτην, ὡς ἐνομίζετο, εἰμὴ μόνον διὰ συζητήσεων εἰς ζῶηρόν τόνον καὶ ἐπεδόθη ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν ἐργασίαν του, τηρήσας ἐρεκτικὴν στάσιν ἐννευ τῆς καταστάσεως. «Ἄν καὶ θὰ ἦτο δυνατόν νὰ διῶη τις ἐν ταῖς ἀπεργίαις, τὴν βιομηχανικὴν ἀταξίαν καὶ τὸν κομμουνισμὸν ἐν Ἰταλίᾳ, δέον νὰ νοηθῇ καλῶς ὅτι ἡ μεγάλη μάζα τῶν Ἰταλῶν ἐργατῶν ἐργάζεται λυσαλέως καὶ μετὰ τινος κτηνώδους. οὕτως εἶπεν, ἐνεργητικότητος, διότι δικαιθάνεται ὅτι τὴν χώραν τῆς δὲν τὴν μετεχειρίσθησαν καλῶς καὶ ὅτι ἡ ἐργασία μόνη δύναται νὰ τὴν σώσῃ. Πατριωτισμὸς ἐκδηλούμενος εἰς τραχεῖαν ἐργασίαν, μοί φαίνεται ὅτι ἀποτελεῖ τὸ μόνον ἀληθὲς πατριωτικὸν καθήκον. Χάρης εἰς τὸ γεγονός τοῦτο ἡ Ἰταλίᾳ εὐρέθη πως εἰς πλεονεκτικωτέραν θέσιν ἀπὸ οικονομικῆς ἀπόψεως ἐν σχέσει πρὸς τοὺς συμμάχους τῆς» (*).

Τοιοῦτη εἶναι ἡ ἀντίληψις ἐνὸς ξένου ἀνταποκριτοῦ, ὅστις ἀπὸ μακροῦ χρόνου τοσαύτας ἐξέφερε γενικὰς καὶ ἀκριβεῖς κρίσεις ἐπὶ τῶν Ἰταλικῶν πραγμάτων. Παρὰ τὰς ὑπερόχους, πάσης φύσεως, δυσκολίας, ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις, χάρις εἰς τὰς ἀκαταπαύστους ἐνεργείας τοῦ κ. Μέντα, οὐτενος ἡ ἀξία καὶ ἡ ἀρμοδιότης ἔχουσι διεθνῶς ἀναγνωρισθῆ, ἔχει κατὰ πολὺ καλυτερέστη. Ἡ παρὰ τὰς ἀντενεργείας τῶν σοσιαλιστῶν ἐπιφύγησις τοῦ νόμου περὶ αὐξήσεως τῆς τιμῆς τοῦ ἀρτου, ἠλόφρως τὰ βάρη τοῦ Δημοσίου Ταμείου καὶ ὑπῆρξεν ἡ ἀπαρχὴ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ γενικοῦ σχεδίου τοῦ ἀξιολόγου τούτου Ἰπουργοῦ. Ὁ Ἀπρίλιος ἐσημείωσε βελτίωσιν τῆς τιμῆς τῆς λιρέττας εἰς τὸ Ἐξωτερικόν. Ἡ βελτίωσις αὕτη προήχθη ἐκ διαφόρων λόγων ἤτοι ἐκ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν εἰσρευσάντων περιηγητῶν, καὶ ἐκ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς μεταναστεύσεως, ἢ ἐκ τῆς ὁποίας εἰσέρρευον εἰς τὴν Ἰταλίαν, ξένον συνάλλαγμα - ἂν καὶ ἡ ἐπαναλήψις αὕτη δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ καὶ ἰδίως ἐκ τῆς κλεισθείσης συμφωνίας μεταξὺ - τοῦ Ἰπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἀμερικανῶν τραπεζιτῶν. Αἱ προαγοραὶ τῶν κερδοσκοπῶν, οἵτινες πρὸς στιγμὴν ἐπεσφύησαν κάπως, συνέτεινον εἰς τὴν ἐπιτάχυνσιν τῆς ἀναδημιουργικῆς ταύτης κινήσεως, ἣτις ὁμοῦ φαίνεται ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀνεστάλη.

Τὸ ζήτημα τοῦ γιανθράκος ἀποτελεῖ πάντοτε τὸ σοβαρώτερον ζήτημα. Ἡ Ἰταλία δὲν κέκτηται ἀνθρακωρυχεῖα. Πρὸ τοῦ πολέμου εἰσήγεν ἐξ Ἀγγλίας μόνον ἐν ἑκατομμύριον τόνων γιανθράκων μηνιαίως. Κατὰ τὸ 1920 εἰσῆγγεν ὀλιγοτέρους τῶν 300.000 τόνων κατὰ μῆνα, οὗ ὄφειλε νὰ πληρώσῃ εἰς τιμὴν δεκαπλασίως ἢ δεκαπενταπλασίως ἀνωτέραν τῆς προπολεμικῆς.

Ἐν τῶν σοβαρωτέρων ζητημάτων, τὸ ὁποῖον μέλλει ν' ἀπασχολήσῃ τὴν νέαν Βουλὴν εἶνε τὸ τοῦ δημοσίου θησαυροῦ. Ἡ Κυβέρνησις Τζιολίτι δὲν εἶχεν εἰσέτι λάβει ἀποφάσεις μεταξὺ τοῦ προστατευτικοῦ δασμολογίου καὶ τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ, ἔκλιπε κατὰ προτίμησιν εἰς τὰς προσωρινὰς λύσεις. Κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1920 ἐξεδόθη Διάταγμα διχοθεμίζον τὸν πληρωτέον δασμὸν ἐπὶ τῆς εἰσγωγῆς τῶν αὐτοκινήτων. Κατὰ τοῦτο

ἀπλοῦν αὐτοκίνητον μεγάλης ταχύτητος εἶαι νὰ πληρώσῃ δασμὸν 20.000 λιρετῶν. Λόγος τῆς ἐπιβολῆς τοῦ μεγάλου τούτου δασμοῦ ἦτο ὁ ἐξοπλισμὸς τῆς Γαλλίας, Ἀγγλίας καὶ Ἡνωμένων Πολιτειῶν εἰς τὸν υποβιθασμὸν τῶν δασμῶν δι' ὧν προσέδραμον τὴν εἰσγωγὴν τῶν Ἰταλικῶν αὐτοκινήτων. Ἡ ἔλπις ὁμοῦ αὕτη δὲν ἐπραγματοποιήθη. (Ἐπιταμ. ἡμερησία).

(* The Revival of Italy — Saving herself — Observer 24 Ἀπριλίου 1921.